

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

23 mai 2019*

„Trimitere preliminară – Mediu – Transferuri de deșeuri în interiorul Uniunii Europene – Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 – Articolul 1 alineatul (3) litera (d) – Domeniu de aplicare – Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 – Transfer de subproduse de origine animală”

În cauza C-634/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Oldenburg (Tribunalul Administrativ din Oldenburg, Germania), prin decizia din 7 noiembrie 2017, primită de Curte la 13 noiembrie 2017, în procedura

ReFood GmbH & Co. KG

împotriva

Landwirtschaftskammer Niedersachsen,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, și domnii C. Lycourgos (raportor), E. Juhász, M. Ilešić și I. Jarukaitis, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul R. Schiano, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 18 octombrie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru ReFood GmbH & Co. KG, de J. T. Gruber, Rechtsanwalt;
- pentru guvernul neerlandez, de M. H. S. Gijzen și de M. K. Bulterman, în calitate de agenți;
- pentru guvernul austriac, de G. Hesse, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de W. Farrell, de M. Noll-Ehlers, de E. Sanfrutos Cano și de L. Haasbeek, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor domnului avocat general în ședința din 24 ianuarie 2019,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșeuri (JO 2006, L 190, p. 1, rectificare în JO 2008, L 318, p. 15, și în JO 2013, L 334, p. 46, Ediție specială, 15/vol. 16, p. 172).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între ReFood GmbH & Co. KG, pe de o parte, și Landwirtschaftskammer Niedersachsen (Camera pentru agricultură din Saxonia Inferioară, Germania), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unui transfer de subproduse de origine animală din Țările de Jos spre Germania.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 1013/2006

- 3 Considerentul (11) al Regulamentului nr. 1013/2006 enunță următoarele:

„Este necesar să se evite suprapunerea cu Regulamentul (CE) nr. 1774/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 3 octombrie 2002 de stabilire a normelor sanitare privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman [(JO 2002, L 273, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 44, p. 113)], care conține deja dispoziții privind, în general, expediția, calea și circulația (colectare, transport, manipulare, prelucrare, utilizare, recuperare sau eliminare, păstrarea evidenței, documente de însoțire și trasabilitate) a subproduselor de origine animală în interiorul, la intrarea și la ieșirea din Comunitate.”
- 4 Articolul 1 alineatele (1)-(3) din Regulamentul nr. 1013/2006 prevede următoarele:

„(1) Prezentul regulament stabilește proceduri și regimuri de control pentru transferul de deșeuri, în funcție de originea, destinația și ruta transferului, de tipul de deșeu transferat și de tipul de tratament care se aplică deșeului la destinație.

(2) Prezentul regulament se aplică transferurilor de deșeuri:

(a) între state membre, în interiorul Comunității [...]

[...]

(3) Sunt excluse din domeniul de aplicare al prezentului regulament:

[...]

(d) transferurile care fac obiectul cerințelor de aprobare din Regulamentul [...] nr. 1774/2002;

[...]”

5 Articolul 2 din Regulamentul nr. 1013/2006 prevede următoarele:

„În sensul prezentului regulament:

1. «deșeu» are sensul prevăzut la articolul 1 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/12/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind deșeurile (JO 2006, L 114, p. 9, Ediție specială, 15/vol. 16, p. 45)];

[...]”

6 Potrivit articolului 3 din regulamentul menționat, intitulat „Cadru procedural general”:

„(1) În conformitate cu dispozițiile [titlului II al prezentului regulament], transferurile următoarelor deșeuri fac obiectul procedurii de notificare și a acordului preliminar scris:

(a) în cazul în care sunt destinate operațiunilor de eliminare:

toate deșeurile;

(b) în cazul în care sunt destinate operațiunilor de recuperare:

- (i) deșeurile enumerate la anexa IV, care include, *inter alia*, deșeurile enumerate la anexele II și VIII la Convenția de la Basel;
- (ii) deșeurile enumerate la anexa IVA;
- (iii) deșeurile neclasificate la o rubrică unică în una dintre anexele III, IIIB, IV sau IVA;
- (iv) amestecurile de deșeuri neclasificate la o rubrică unică în una dintre anexele III, IIIB, IV sau IVA, cu excepția cazului în care sunt enumerate la anexa IIIA.

(2) Transferurile următoarelor deșeuri destinate recuperării fac obiectul cerințelor generale de informare prevăzute la articolul 18, în cazul în care cantitatea de deșeuri transferate depășește 20 kg:

(a) deșeurile menționate la anexa III sau IIIB;

(b) amestecurile, neclasificate la o rubrică unică la anexa III, de două sau mai multe deșeuri enumerate la anexa III, în măsura în care compoziția amestecurilor respective nu [compromite] recuperarea ecologică rațională a acestora și cu condiția ca amestecurile respective să fie enumerate la anexa IIIA, în conformitate cu articolul 58.

[...]”

Directiva 2008/98/CE

7 Considerentele (12) și (13) ale Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (JO 2008, L 312, p. 3), care a abrogat, printre altele, Directiva 2006/12, enunță următoarele:

„(12) Regulamentul [nr. 1774/2002] prevede, printre altele, controale proporționale privind colectarea, transportarea, prelucrarea, utilizarea și eliminarea tuturor subproduselor de origine animală, inclusiv a deșeurilor de origine animală, astfel încât aceasta să nu prezinte un risc pentru sănătatea publică și sănătatea animalelor. Prin urmare, este necesară clarificarea legăturii cu regulamentul respectiv, evitându-se dubla reglementare prin excluderea din domeniul de aplicare al prezentei directive a subproduselor de origine animală, în cazul în care sunt destinate unor utilizări care nu sunt considerate operațiuni de tratare a deșeurilor.

(13) Pe baza experienței dobândite în aplicarea Regulamentului [...] nr. 1774/2002, este necesară clarificarea domeniului de aplicare al legislației privind deșeurile și al dispozițiilor prevăzute de aceasta, referitoare la deșeurile periculoase, în ceea ce privește subprodusele de origine animală, reglementate de Regulamentul [...] nr. 1774/2002. În cazul în care subprodusele de origine animală prezintă potențiale riscuri pentru sănătate, instrumentul juridic adecvat pentru abordarea acestora este Regulamentul [...] nr. 1774/2002 și ar trebui evitate suprapuneri inutile cu legislația privind deșeurile.”

8 Articolul 2 alineatul (2) din Directiva 2008/98 prevede următoarele:

„În măsura în care intră sub incidența altor acte legislative comunitare, se exclud din domeniul de aplicare al prezentei directive următoarele:

[...]

(b) subproduse de origine animală, inclusiv produse transformate care intră sub incidența Regulamentului [...] nr. 1774/2002, cu excepția produselor care urmează să fie incinerate, depozitate sau utilizate într-o instalație de producere a biogazului sau a compostului;

[...]”

9 Potrivit articolului 13 din directiva menționată, intitulat „Protecția sănătății populației și a mediului”:

„Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a garanta că gestionarea deșeurilor se face fără a pune în pericol sănătatea și fără a dăuna mediului, în special:

(a) fără a crea riscuri pentru apă, aer, sol, faună sau floră;

(b) fără a crea neplăceri din cauza zgomotului sau a mirosurilor; și

(c) fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special.”

Reglementarea referitoare la subprodusele de origine animală

– Regulamentul nr. 1774/2002

10 Articolul 8 din Regulamentul nr. 1774/2002, intitulat „Expedierea subproduselor de origine animală și a produselor prelucrate în alte state membre”, prevedea la alineatul (2) că primirea materiilor prime de categoria 1, a materiilor prime de categoria 2, a produselor prelucrate derivate din materii prime de categoria 1 sau 2 și a proteinelor animale prelucrate trebuia să fie autorizată de statul membru de destinație.

11 Articolele 10-15, 17 și 18 din acest regulament prevedeau o procedură de aprobare a instalațiilor intermediare de categoriile 1-3, a instalațiilor de depozitare, a instalațiilor de incinerare și coincinerare, a instalațiilor de prelucrare de categoriile 1 și 2, a instalațiilor oleochimice de categoriile 2 și 3, a instalațiilor de biogaz și a instalațiilor de compost, a instalațiilor de prelucrare de categoria 3, precum și a instalațiilor de producție a hranei pentru animale de companie și a instalațiilor tehnice.

– Regulamentul (CE) nr. 1069/2009

12 Considerentele (5), (6), (29), (57) și (58) ale Regulamentului (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală) (JO 2009, L 300, p. 1) enunță următoarele:

„(5) Normele sanitare comunitare cu privire la colectarea, transportul, manipularea, tratarea, transformarea, prelucrarea, depozitarea, introducerea pe piață, distribuția, utilizarea și eliminarea subproduselor de origine animală ar trebui să fie stabilite într-un cadru coerent și cuprinzător.

(6) Aceste norme generale trebuie să fie proporționale cu riscul pentru sănătatea publică și animală pe care-l reprezintă subprodusele de origine animală atunci când acestea sunt manipulate de către operatori, în cursul diferitor etape ale procesului ce duce de la colectare la utilizarea sau eliminarea lor. Normele ar trebui să țină seama, de asemenea, de riscurile pentru mediu apărute în timpul acestor operațiuni. Cadrul comunitar trebuie să includă, după caz, norme sanitare legate de introducerea pe piață, inclusiv de schimburile comerciale intracomunitare și importul de subproduse de origine animală.

[...]

(29) Pe baza evaluărilor de risc, subprodusele de origine animală și produsele derivate ar trebui să fie clasificate în trei categorii care reflectă gradul de risc reprezentat de acestea pentru sănătatea publică și animală. În timp ce subprodusele de origine animală și produsele derivate care prezintă un risc important ar trebui să fie utilizate doar în afara lanțului furajer, utilizarea acestora care prezintă un risc mai redus ar trebui să fie permisă în condiții de siguranță.

[...]

(57) În interesul coerenței legislației comunitare, este necesar a se clarifica relația dintre normele stabilite prin prezentul regulament și legislația comunitară referitoare la deșeurile. [...]

(58) În plus, ar trebui asigurat că subprodusele de origine animală amestecate sau contaminate cu deșeurile periculoase, enumerate în Decizia 2000/532/CE a Comisiei din 3 mai 2000 de înlocuire a Deciziei 94/3/CE de stabilire a unei liste de deșeurile în temeiul articolului 1 litera (a) din Directiva 75/442/CEE a Consiliului privind deșeurile și a Directivei 94/904/CE a Consiliului de stabilire a unei liste de deșeurile periculoase în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Directiva 91/689/CEE a Consiliului privind deșeurile periculoase [(JO 2000, L 226, p. 3, Ediție specială, 15/vol. 06, p. 69)], sunt [...] expediate între state membre numai în conformitate cu Regulamentul [...] nr. 1013/2006. [...]

13 Articolul 1 din Regulamentul nr. 1069/2009 prevede următoarele:

„Prezentul regulament stabilește norme de sănătate publică și de sănătate animală referitoare la subproduse de origine animală și produse derivate, pentru a preveni și minimiza riscul afectării sănătății publice și animale generat de aceste produse și, în special, pentru a proteja siguranța lanțului alimentar și furajer.”

14 Articolul 2 alineatul (2) din acest regulament prevede următoarele:

„Prezentul regulament nu se aplică următoarelor subproduse de origine animală:

[...]

(g) deșeurile de catering, exceptând situațiile în care:

[...]

(iii) sunt destinate procesării prin sterilizare prin presiune sau procesării prin metodele menționate la articolul 15 alineatul (1) primul paragraf litera (b) sau transformării în biogaz sau obținerii compostului;

[...]”

15 Articolul 3 din regulamentul menționat prevede următoarele:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

11. «operator» înseamnă persoanele fizice sau juridice care au un subprodus de origine animală sau produs derivat sub controlul lor direct, incluzând transportatorii, comercianții și utilizatorii;

[...]”

16 Potrivit articolului 8 din Regulamentul nr. 1069/2009, intitulat „Materialul de categoria 1”:

„Materialul de categoria 1 cuprinde următoarele subproduse de origine animală:

[...]

(f) deșeuri de catering provenite din mijloace de transport folosite la nivel internațional;

[...]”

17 Articolul 10 din acest regulament, intitulat „Materialul de categoria 3”, prevede următoarele:

„Materialul de categoria 3 cuprinde următoarele subproduse de origine animală:

[...]

(p) deșeuri de catering, altele decât cele menționate la articolul 8 litera (f).”

18 Potrivit articolului 21 din Regulamentul nr. 1069/2009, intitulat „Colectarea și identificarea categoriei și transportul”:

„(1) Operatorii colectează, identifică și transportă subproduse de origine animală fără întârzieri nejustificate în condiții care să prevină riscurile pentru sănătatea publică și animală.

(2) Operatorii se asigură că subprodusele de origine animală și produsele derivate sunt însoțite pe timpul transportului de un document comercial sau, atunci când prezentul regulament sau o măsură adaptată în conformitate cu alineatul (6) o cer, de un certificat de sănătate.

[...]

(3) Documentele comerciale și certificatele de sănătate care însoțesc în timpul transportului subproduse de origine animală sau produse derivate conțin cel puțin informații privind originea, destinația și cantitatea acestor produse și o descriere a subproduselor de origine animală sau a produselor derivate și a marcajului acestora, în cazul în care prezentul regulament cere acest marcaj.

[...]

(4) Operatorii colectează, transportă și elimină deșeurile de catering de categoria 3, în conformitate cu măsurile naționale prevăzute la articolul 13 din Directiva [2008/98].

[...]”

19 Articolul 22 din acest regulament, intitulat „Trasabilitate”, prevede următoarele:

„(1) Operatorii care expediază, transportă sau primesc subproduse de origine animală sau produse derivate trebuie să țină un registru al expedierilor și al documentelor comerciale sau al certificatelor de sănătate conexe.

[...]

(2) Operatorii menționați la alineatul (1) introduc sisteme și proceduri de identificare a:

(a) celorlalți operatori cărora le-au fost furnizate subprodusele lor de origine animală sau produsele derivate; și

(b) operatorilor de la care aceștia s-au aprovizionat.

[...]”

20 Articolul 23 din regulamentul menționat, intitulat „Înregistrarea operatorilor, a unităților sau a instalațiilor”, prevede la alineatele (1) și (2) următoarele:

„(1) În vederea înregistrării, operatorii:

(a) înainte de începerea operațiilor, notifică autoritatea competentă cu privire la orice unități sau instalații aflate sub controlul lor care sunt în funcțiune la toate etapele producerii, transportului, manipulării, procesării, depozitării, introducerii pe piață, distribuției, utilizării sau eliminării subproduselor de origine animală și a produselor derivate;

(b) furnizează autorității competente informații privind:

(i) categoria de subprodus de origine animală sau produs derivat subordonată;

(ii) natura operațiunilor executate în care se folosesc subproduse de origine animală sau produse derivate ca materie primă.

(2) Operatorii furnizează autorității competente informații actualizate privind toate unitățile sau instalațiile subordonate, menționate la alineatul (1) litera (a), în special orice modificare semnificativă a activităților, precum orice închidere a unei unități sau instalații existente.”

21 Articolul 24 din același regulament, intitulat „Autorizarea unităților sau instalațiilor”, prevede la alineatul (1):

„Operatorii se asigură că unitățile sau instalațiile subordonate sunt autorizate de autoritatea competentă, în cazul în care aceste unități sau instalații efectuează una sau mai multe din următoarele activități:

[...]”

22 Articolul 41 din Regulamentul nr. 1069/2009, intitulat „Importul și tranzitarea”, prevede la alineatul (2) următoarele:

„Prin derogare de la alineatul (1), importul și tranzitarea de:

[...]

(b) subproduse de origine animală sau produse derivate amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile enumerate ca periculoase în Decizia [2000/532] se fac doar cu respectarea normelor Regulamentului [...] nr. 1013/2006;

[...]”

23 Articolul 43 din Regulamentul nr. 1069/2009, intitulat „Exportul”, prevede la alineatul (5) următoarele:

„Prin derogare de la alineatele (3) și (4), exportul de:

[...]

(b) subproduse de origine animală sau produse derivate amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile enumerate ca periculoase în Decizia [2000/532] se face doar cu respectarea normelor Regulamentului [...] nr. 1013/2006.”

24 Potrivit articolului 48 din Regulamentul nr. 1069/2009, intitulat „Controlul expedierii către alte state membre”:

„(1) Dacă un operator intenționează să expedieze material de categoria 1, material de categoria 2 sau făină de carne și oase sau grăsime animală provenită din materiale de categoria 1 sau de categoria 2 către un alt stat membru, operatorul în cauză informează autoritatea competentă a statului membru de origine și autoritatea competentă a statului membru de destinație.

Autoritatea competentă a statului membru de destinație decide în privința cererii depuse de operator într-un interval de timp determinat:

(a) să refuze primirea transportului;

(b) să accepte necondiționat transportul; sau

(c) să primească transportul în următoarele condiții:

(i) dacă produsele derivate nu au fost supuse sterilizării sub presiune, trebuie să fie supuse acestui tratament; sau

(ii) subprodusele de origine animală sau produsele derivate trebuie să se conformeze oricăror condiții pentru expedierea transportului justificate pentru protejarea sănătății publice și animale, cu scopul de a se asigura că subprodusele de origine animală și produsele derivate sunt manipulate în conformitate cu prezentul regulament.

(2) Formatele pentru cererile adresate de operatori, menționate la alineatul (1), pot fi adoptate în conformitate cu procedura de reglementare menționată la articolul 52 alineatul (3).

[...]

(6) Prin derogare de la alineatele (1)-(5), subprodusele de origine animală sau produsele derivate menționate până acum, care au fost amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile enumerate ca periculoase în Decizia [2000/532], vor fi trimise către alte state membre doar dacă fac obiectul cerințelor Regulamentului [...] nr. 1013/2006.

[...]”

25 Articolul 54 din Regulamentul nr. 1069/2009 are următorul cuprins:

„Regulamentul [...] nr. 1774/2002 se abrogă de la 4 martie 2011.

Trimiterile la Regulamentul [...] nr. 1774/2002 se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament [...]”

– *Regulamentul (UE) nr. 142/2011*

26 Regulamentul (UE) nr. 142/2011 al Comisiei din 25 februarie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 1069/2009 și de punere în aplicare a Directivei 97/78/CE a Consiliului în ceea ce privește anumite probe și produse care sunt scutite de la controalele sanitar-veterinare la frontieră în conformitate cu directiva menționată (JO 2011, L 54, p. 1) stabilește norme detaliate privind, printre altele, utilizarea și eliminarea subproduselor de origine animală și a produselor derivate, colectarea, transportul, identificarea și trasabilitatea acestor subproduse și produse, înregistrarea și autorizarea unităților și instalațiilor, introducerea pe piață, importul, tranzitul și exportul subproduselor și produselor menționate, precum și procedurile privind controalele oficiale.

Dreptul german

27 Gesetz zur Ausführung der Verordnung (EG) Nr. 1013/2006 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 14. Juni 2006 über die Verbringung von Abfällen und des Basler Übereinkommens (Legea de punere în aplicare a Regulamentului nr. 1013/2006 și a Convenției de la Basel privind controlul transporturilor transfrontaliere de deșeuri periculoase și al eliminării acestora) din 19 iulie 2007 (BGBl. 2007 I, p. 1462) prevede la articolul 13 că autoritatea competentă, în cazul transferurilor efectuate ilegal, fără prezentarea unei notificări în conformitate cu Regulamentul nr. 1013/2006, poate lua măsurile necesare pentru respectarea obligației de preluare prevăzute la articolul 24 alineatul (2) primul paragraf litera (b) din acest regulament, pentru a garanta că deșeurile în cauză sunt preluate de persoana care avea obligația să prezinte această notificare în temeiul articolului 2 punctul 15 din regulamentul menționat.

Litigiul principal și întrebările preliminare

28 ReFood exploatează în Germania o activitate de transfer de resturi de catering, inclusiv de subproduse de origine animală.

29 La 7 aprilie 2014, un vehicul de mare tonaj, condus de un membru al personalului ReFood și încărcat cu subproduse de origine animală de categoria 3, în sensul Regulamentului nr. 1069/2009, colectate în Țările de Jos, a fost controlat de poliția germană în timp ce aceste produse erau transportate către o unitate a ReFood situată în Germania, unde trebuiau să fie prelucrate pentru a fi ulterior recuperate într-o instalație de biogaz, situată de asemenea în Germania.

30 Camera pentru agricultură din Saxonia Inferioară a dispus ca ReFood să returneze încărcătura în cauză în Țările de Jos, pentru motivul că această societate nu se conformase procedurii de notificare prevăzute la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 1013/2006.

- 31 La 16 iulie 2014, ReFood a sesizat instanța de trimitere cu o acțiune prin care contesta legalitatea deciziei pronunțate de Camera pentru agricultură din Saxonia Inferioară. Astfel, potrivit ReFood, transferul subproduselor de origine animală efectuat nu intra în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006, astfel încât obligația de notificare prevăzută de acest regulament nu îi era aplicabilă.
- 32 Această instanță se întreabă dacă transferul respectiv intră în acest domeniu de aplicare sau dacă este exclus din domeniul de aplicare menționat în temeiul articolului 1 alineatul (3) litera (d) din regulamentul respectiv. Nici jurisprudența Curții, nici lucrările pregătitoare ale aceluiași regulament nu ar permite să se răspundă la această întrebare. Astfel, ar fi posibile mai multe interpretări ale acestei dispoziții.
- 33 În primul rând, articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 ar putea fi interpretat, astfel cum arată ReFood și în pofida înțelesului care poate fi dedus din formularea acestei dispoziții, ca excluzând în mod necondiționat din domeniul de aplicare al acestui regulament orice transfer care intră sub incidența Regulamentului nr. 1069/2009, care a abrogat și a înlocuit Regulamentul nr. 1774/2002. Totuși, potrivit instanței de trimitere, dacă ar trebui urmată o astfel de interpretare, nu s-ar asigura o prelucrare și o eliminare uniforme ale subproduselor de origine animală și o armonizare a controalelor în cadrul Uniunii Europene, întrucât, în conformitate cu Regulamentul nr. 1069/2009, statele membre ar fi supuse doar obligației de evitare a riscurilor pentru sănătatea publică și animală, precum și de garantare a unui sistem de colectare și de eliminare eficace al subproduselor de origine animală.
- 34 În al doilea rând, articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 ar putea fi interpretat în sensul că nu ar fi excluse din domeniul de aplicare al respectivului regulament în temeiul acestei dispoziții decât transferurile subproduselor de origine animală care intră sub incidența unor dispoziții procedurale echivalente sau mai stricte decât cele prevăzute de regulamentul menționat. Potrivit instanței de trimitere, ar putea astfel beneficia de această excludere transferurile de deșuri de catering de categoria 3, ținând seama de prevederile Regulamentului nr. 142/2011.
- 35 În al treilea rând, articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 ar putea fi interpretat, după cum susține Camera pentru agricultură din Saxonia Inferioară, în sensul că nu sunt excluse din domeniul de aplicare al respectivului regulament în temeiul acestei dispoziții decât transferurile subproduselor de origine animală care necesită o aprobare în temeiul articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1069/2009. Instanța de trimitere subliniază că o astfel de interpretare ar putea conduce totuși la o contradicție insurmontabilă. Astfel, cerințele prevăzute la articolul 48 menționat ar privi în esență doar materialul de categoria 1 și materialul de categoria 2, astfel încât excluderea din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006 prevăzută la articolul 1 alineatul (3) litera (d) din acesta nu s-ar aplica subproduselor de origine animală de categoria 3. Din aceasta ar rezulta că transferul transfrontalier al acestor subproduse de origine animală, care sunt cel mai puțin periculoase, ar rămâne supus cerințelor în general mai stricte ale Regulamentului nr. 1013/2006, în timp ce transferul subproduselor de origine animală mai periculoase de categoria 1 și de categoria 2 ar intra, în afara unor excepții, doar sub incidența Regulamentului nr. 1069/2009.
- 36 Instanța de trimitere subliniază, în această privință, că articolul 48 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1069/2009 nu supune în mod expres respectării Regulamentului nr. 1013/2006, respectiv la nivelul cel mai ridicat al cerințelor, decât transferul subproduselor de origine animală de categoria 1 și de categoria 2 și al anumitor produse derivate care au fost amestecate sau contaminate cu deșuri enumerate ca periculoase. Astfel, ar putea părea nejustificat să se aplice regimul prevăzut de acest din urmă regulament și transportului transfrontalier al subproduselor de origine animală de categoria 3 care nu au fost contaminate cu deșuri periculoase.

37 În aceste condiții, Verwaltungsgericht Oldenburg (Tribunalul Administrativ din Oldenburg, Germania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006] trebuie interpretat în sensul că exclude din domeniul său de aplicare toate transferurile care, potrivit articolului 2 din Regulamentul [nr. 1069/2009], intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1069/2009?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

Articolul menționat trebuie interpretat în sensul că exclude din domeniul său de aplicare transferurile pentru care există, potrivit Regulamentului nr. 1069/2009 coroborat cu Regulamentul [nr. 142/2011], reglementări privind colectarea, transportul, identificarea și trasabilitatea?

3) În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare:

Articolul menționat trebuie interpretat în sensul că exclude din domeniul său de aplicare numai acele transferuri în cazul cărora este vorba despre expedieri supuse aprobării conform articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1069/2009?”

Cu privire la întrebările preliminare

38 Prin intermediul celor trei întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 trebuie interpretat în sensul că sunt excluse din domeniul de aplicare al acestui regulament, în temeiul acestei dispoziții, toate transferurile de subproduse de origine animală care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1069/2009 sau doar unele dintre aceste transferuri, care răspund unor condiții specifice impuse de acest din urmă regulament.

39 Cu titlu introductiv, trebuie să se sublinieze că subprodusele de origine animală în discuție în litigiul principal sunt deșeuri de catering care provin din Țările de Jos, destinate prelucrării în Germania pentru a fi recuperate într-o instalație de biogaz. Conform articolului 2 alineatul (2) litera (g) punctul (iii) din Regulamentul nr. 1069/2009, respectivele subproduse intră în domeniul de aplicare al acestui regulament. Ele constituie, în temeiul articolului 10 litera (p) din regulamentul menționat, material de categoria 3, precizându-se că, astfel cum rezultă din considerentul (29) și dintr-o lectură de ansamblu a aceluiași regulament, subprodusele de origine animală care intră în această categorie sunt considerate cel mai puțin periculoase. Pe de altă parte, se poate deduce din decizia de trimitere că subprodusele de origine animală în discuție în litigiul principal constituie de asemenea deșeuri, în sensul articolului 2 punctul 1 din Regulamentul nr. 1013/2006 – care face trimitere la definiția dată la articolul 1 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2006/12, devenit articolul 3 punctul 1 din Directiva 2008/98 –, care, dacă ar intra în domeniul de aplicare al acestui regulament, s-ar încadra în categoriile de deșeuri supuse procedurii de notificare și a acordului preliminar prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din regulamentul menționat, și nu în cele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din același regulament, pentru care este cerută doar o procedură de informare prealabilă. În această privință, mai trebuie să se arate că, cu excepția categoriilor de deșeuri prevăzute de această din urmă dispoziție, care nu sunt relevante în speță, Regulamentul nr. 1013/2006 supune transferurile de deșeuri dintr-un stat membru spre alt stat membru unor dispoziții de regulă mai stricte decât Regulamentul nr. 1069/2009, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 65 din concluzii.

40 Pentru a determina dacă transferul din Țările de Jos spre Germania al subproduselor de origine animală în discuție în litigiul principal este exclus din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006, conform articolului 1 alineatul (3) litera (d) din acesta, trebuie amintit că excluderea prevăzută de această dispoziție se aplică „transferurilor care fac obiectul cerințelor de aprobare din

Regulamentul [...] nr. 1774/2002”, precizându-se că trimiterea făcută astfel la Regulamentul nr. 1774/2002 trebuie, în temeiul articolului 54 din Regulamentul nr. 1069/2009, să fie înțeleasă ca fiind făcută la acest din urmă regulament, care a abrogat Regulamentul nr. 1774/2002.

- 41 Pentru a interpreta articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006, trebuie să se arate în primul rând că, în pofida formulării acestuia, nicio dispoziție din Regulamentul nr. 1774/2002 nu supunea transportul sau transferul subproduselor de origine animală unei „aprobări”. Astfel, pe de o parte, articolul 8 din Regulamentul nr. 1774/2002 subordona trimiterea, dintr-un stat membru în altul, a subproduselor de origine animală de categoria 1 și de categoria 2, a produselor prelucrate derivate din materii prime de categoria 1 și de categoria 2 și a proteinelor animale prelucrate unei „autorizări” a statului membru de destinație, o astfel de autorizare nefiind în schimb cerută pentru transportul subproduselor de origine animală de categoria 3. Pe de altă parte, obligația de obținere a unei „aprobări”, prevăzută la articolele 10-15, 17 și 18 din Regulamentul nr. 1774/2002, privea instalațiile intermediare, instalațiile de depozitare, instalațiile de incinerare și coincinerare, instalațiile de prelucrare, instalațiile oleochimice, instalațiile de biogaz și instalațiile de compost, instalațiile de producție a hranei pentru animale de companie, precum și instalațiile tehnice.
- 42 De asemenea, deși articolele 21-23 din Regulamentul nr. 1069/2009 prevăd o serie de obligații specifice față de transportatorii de subproduse de origine animală, printre altele o obligație de înregistrare la autoritatea competentă, activitatea de transport nu este supusă unei proceduri de autorizare. Astfel, articolul 24 din acest regulament, care impune operatorilor unităților sau instalațiilor care efectuează una dintre activitățile pe care le prevede să dețină o autorizație, nu se aplică activității de transport. Pe de altă parte, deși articolul 48 alineatul (1) din regulamentul menționat supune expedierea dintr-un stat membru către un alt stat membru de material de categoria 1 și de material de categoria 2, precum și a anumitor produse derivate din aceste materiale acceptării de către autoritatea competentă a statului membru de destinație, această dispoziție nu prevede o procedură de „autorizare”.
- 43 În această din urmă privință, articolul 48 alineatul (2) din același regulament face, desigur, referire, în versiunea în limba germană, la cererile de „autorizare” prevăzute la alineatul (1) al acestui articol (*Anträgen auf Zulassung*). Cu toate acestea, alte versiuni lingvistice ale articolului 48 alineatul (2) menționat, printre care versiunile în limbile greacă, engleză, franceză, italiană și neerlandeză, fac referire doar la „formate pentru cererile” prevăzute la alineatul (1) al aceluiași articol. Or, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unei dispoziții din dreptul Uniunii, formularea utilizată în una dintre aceste versiuni nu poate să fie singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții sau acesteia nu i se poate atribui un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 ianuarie 2019, Balandin și alții, C-477/17, EU:C:2019:60, punctul 31, precum și jurisprudența citată).
- 44 În al doilea rând, trebuie să se sublinieze că reiese din considerentul (11) al Regulamentului nr. 1013/2006 că excluderea din domeniul de aplicare al acestui regulament prevăzută la articolul 1 alineatul (3) litera (d) din acesta urmărește să evite suprapunerea cu Regulamentul nr. 1774/2002, care conținea deja dispoziții privind, în general, expediția, calea și circulația, inclusiv transportul subproduselor de origine animală în interiorul, la intrarea și la ieșirea din Uniune (a se vedea în acest sens Hotărârea din 1 martie 2007, KVZ retec, C-176/05, EU:C:2007:123, punctul 47).
- 45 Acest considerent trebuie să fie citit ținând seama de evoluțiile legislației Uniunii aplicabile deșeurilor și a celei referitoare la subprodusele de origine animală, ulterior adoptării Regulamentului nr. 1013/2006, evoluții însoțite de o coerență sporită între aceste diferite legislații.
- 46 În această privință, trebuie să se arate, *primo*, că Directiva 2006/12, care era în vigoare la data adoptării Regulamentului nr. 1013/2006, a fost abrogată și înlocuită prin Directiva 2008/98. Or, astfel cum reiese în esență din considerentele (12) și (13) ale acestei din urmă directive, legiuitorul Uniunii a apreciat că Regulamentul nr. 1774/2002 prevedea controale proporționate privind, printre altele, transportul tuturor subproduselor de origine animală, inclusiv al deșeurilor de origine animală, astfel încât aceste

deșeuri să nu prezinte un risc pentru sănătatea publică și sănătatea animalelor, și a considerat, în lumina experienței dobândite în aplicarea acestui regulament, că, în cazul în care respectivele subproduse prezintă riscuri potențiale pentru sănătate, instrumentul juridic corespunzător pentru acest tip de riscuri era, în principiu, chiar acest regulament, astfel încât trebuiau evitate dubla reglementare, precum și suprapunerile inutile cu legislația privind deșeurile prin excluderea din domeniul de aplicare al Directivei 2008/98 a subproduselor de origine animală, în cazul în care acestea sunt destinate unor utilizări care nu sunt considerate operațiuni de tratare a deșeurilor.

- 47 Astfel, articolul 2 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2008/98 exclude din domeniul de aplicare al acestei directive subprodusele de origine animală, inclusiv produsele transformate care intră sub incidența Regulamentului nr. 1774/2002, cu singura excepție a produselor care urmează să fie incinerate, depozitate sau utilizate într-o instalație de producere a biogazului sau a compostului, ilustrând astfel voința legiuitorului Uniunii de a scoate, în principiu, subprodusele de origine animală din domeniul de aplicare al reglementării în materia deșeurilor.
- 48 *Secundo*, astfel cum s-a arătat la punctul 40 din prezenta hotărâre, Regulamentul nr. 1774/2002 a fost abrogat și înlocuit prin Regulamentul nr. 1069/2009.
- 49 Astfel cum arată considerentele (5) și (6) ale acestui din urmă regulament, acesta urmărește, pe de o parte, să stabilească un cadru coerent și cuprinzător al normelor sanitare aplicabile, printre altele, transportului subproduselor de origine animală, care să fie proporționale cu riscul pentru sănătatea publică și animală pe care-l reprezintă subprodusele de origine animală atunci când acestea sunt manipulate de către operatori, în cursul diferitor etape ale procesului ce duce de la colectare la utilizarea sau eliminarea lor, și care să țină seama de riscurile pentru mediu apărute în timpul acestor operațiuni. Pe de altă parte, astfel cum reiese din considerentele (57) și (58) ale Regulamentului nr. 1069/2009, acesta urmărește de asemenea, în interesul coerenței legislației Uniunii, să clarifice relația dintre normele stabilite prin acest regulament și legislația Uniunii referitoare la deșeuri, în special Regulamentul nr. 1013/2006, în ceea ce privește exportul, importul și transferul între două state membre al subproduselor de origine animală.
- 50 În interesul proporționalității și al coerenței, Regulamentul nr. 1069/2009 a instituit norme proporționale cu riscurile prezentate de transportul diferitor categorii de subproduse de origine animală în funcție de pericolozitatea lor, supunând transportul subproduselor de origine animală de categoria 3 unor norme mai puțin constrângătoare, ținând seama de gradul lor scăzut de pericolozitate, și a rezervat transferurilor deșeurilor celor mai periculoase aplicarea normelor mai stricte prevăzute de Regulamentul nr. 1013/2006.
- 51 Astfel, în ceea ce privește transportul subproduselor de origine animală de categoria 3 dintr-un stat membru spre alt stat membru, în afară de obligațiile generale în materie de trasabilitate a subproduselor de origine animală și de înregistrare a operatorilor prevăzute la articolele 22 și 23, Regulamentul nr. 1069/2009 se limitează în esență să prevadă, la articolul 21 alineatul (2), că operatorii se asigură că aceste subproduse sunt însoțite pe timpul transportului de un document comercial sau, în anumite cazuri, de un certificat de sănătate. Regulamentul adaugă la articolul 21 alineatul (4) că operatorii efectuează transportul deșeurilor de catering de categoria 3 în conformitate cu măsurile naționale prevăzute la articolul 13 din Directiva 2008/98, care prevede că statele membre adoptă măsurile necesare pentru a garanta că gestionarea deșeurilor se face fără a pune în pericol sănătatea și fără a dăuna mediului.
- 52 În schimb, în ceea ce privește materialul de categoria 1 sau de categoria 2, precum și anumite produse derivate din aceste materiale, articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1069/2009 prevede că expedierea dintr-un stat membru către un alt stat membru este supusă acceptării de către autoritatea competentă a statului membru de destinație.

- 53 Articolul 48 alineatul (6) din regulamentul menționat adaugă că, prin derogare de la alineatele (1)-(5) ale acestui articol, subprodusele de origine animală sau produsele derivate prevăzute la aceste alineate, respectiv în esență materialul de categoria 1 și materialul de categoria 2, precum și anumite produse derivate din aceste materiale, care au fost amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile enumerate ca periculoase în Decizia 2000/532, vor fi trimise către alte state membre doar dacă fac obiectul cerințelor Regulamentului nr. 1013/2006.
- 54 De asemenea, articolul 41 alineatul (2) litera (b) și articolul 43 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul nr. 1069/2009 prevăd că importul și tranzitarea, pe de o parte, precum și exportul, pe de altă parte, de subproduse de origine animală sau de produse derivate amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile periculoase se fac, prin derogare, doar cu respectarea normelor Regulamentului nr. 1013/2006.
- 55 Reiese astfel dintr-o citire *a contrario* a articolului 41 alineatul (2) litera (b), a articolului 43 alineatul (5) litera (b) și a articolului 48 alineatul (6) din Regulamentul nr. 1069/2009 că, în afara ipotezelor expres prevăzute de aceste dispoziții, transferul subproduselor de origine animală nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006. Acesta este în special cazul transportului dintr-un stat membru spre un alt stat membru al deșeurilor de catering de categoria 3.
- 56 Rezultă din considerațiile arătate la punctele 49-55 din prezenta hotărâre că legiuitorul Uniunii a intenționat, prin Regulamentul nr. 1069/2009, adoptat ulterior Regulamentului nr. 1013/2006, să instituie un cadru cuprinzător de norme aplicabile transportului subproduselor de origine animală și să scoată, cu excepția unei derogări exprese, transferul subproduselor de origine animală pe care îl reglementează din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006.
- 57 În schimb, articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 nu poate fi interpretat în sensul că, pe de o parte, transferurile subproduselor de origine animală nu ar fi excluse din domeniul de aplicare al acestui regulament decât în măsura în care acestea ar fi supuse unor dispoziții de procedură echivalente sau mai stricte decât cele prevăzute de regulamentul menționat.
- 58 Astfel, în afara faptului că o asemenea interpretare ar putea crea insecuritate juridică pentru operatori, ținând seama de dificultatea de a stabili cu certitudine dacă transferurile subproduselor de origine animală în cauză fac obiectul unor astfel de dispoziții, ea ar conduce la supunerea transportului tuturor subproduselor de origine animală unor norme cel puțin la fel de stricte ca cele prevăzute de Regulamentul nr. 1013/2006. Această interpretare ar încălca astfel logica instituită de Regulamentul nr. 1069/2009, care constă, astfel cum reiese de la punctele 49-55 din prezenta hotărâre, în stabilirea unor norme proporționale cu riscurile prezentate de transportul diferitor categorii de subproduse de origine animală în funcție de pericolozitatea lor, care, cu excepția deșeurilor celor mai periculoase, nu corespund celor cuprinse în Regulamentul nr. 1013/2006 și nu sunt la fel de stricte ca acestea.
- 59 În plus, deși interpretarea menționată corespunde textului inițial al articolului 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006, astfel cum era formulat în Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind transferurile de deșuri prezentată de Comisie [COM(2003) 379 final], care prevedea că transferurile de deșuri aflate sub incidența Regulamentului nr. 1774/2002 nu erau excluse din domeniul de aplicare al acestei propuneri decât în măsura în care erau supuse unor dispoziții de procedură analoge sau mai stricte, trebuie să se constate că respectiva formulare nu a fost reținută în textul final al acestei dispoziții.
- 60 Pe de altă parte, nici articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 nu poate fi interpretat în sensul că nu intră în domeniul de aplicare al acestui regulament, în temeiul dispoziției menționate, decât transferurile subproduselor de origine animală supuse procedurii prevăzute la articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1069/2009, și anume materialul de categoria 1 și

materialul de categoria 2, precum și anumite produse derivate din aceste materiale, cu excluderea subproduselor de origine animală de categoria 3, care ar rămâne supuse Regulamentului nr. 1013/2006.

- 61 În afară de considerațiile expuse la punctele 43, 53 și 55 din prezenta hotărâre referitoare la articolul 48 menționat, trebuie să se sublinieze că o astfel de interpretare ar încălca de asemenea economia Regulamentului nr. 1069/2009, care stabilește norme proporționale cu pericolozitatea prezentată de transportul diferitor categorii de subproduse de origine animală, și ar conduce, astfel cum au arătat instanța de trimitere, precum și domnul avocat general la punctele 66 și 67 din concluzii, la un rezultat paradoxal. Astfel, această interpretare ar conduce la aplicarea, în cazul transportului subproduselor de origine animală de categoria 3 între două state membre, produse care sunt cel mai puțin periculoase, a cerințelor Regulamentului nr. 1013/2006, care sunt mai stricte decât cele aplicabile, conform articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1069/2009, expedierii dintr-un stat membru spre un alt stat membru de subproduse de origine animală de categoria 1 și de categoria 2. Astfel, transferul între două state membre de subproduse de origine animală de categoria 3 ar fi supus unor norme la fel de stricte ca cele aplicabile, în temeiul articolului 48 alineatul (6) din acest din urmă regulament, transferului de materiale de categoria 1 și de categoria 2 care au fost amestecate sau contaminate cu oricare dintre deșeurile enumerate ca periculoase în Decizia 2000/532.
- 62 Având în vedere toate considerațiile precedente, este necesar să se răspundă la întrebările adresate că articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul nr. 1013/2006 trebuie interpretat în sensul că transferurile de subproduse de origine animală care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1069/2009 sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006, cu excepția ipotezelor în care Regulamentul nr. 1069/2009 prevede în mod expres aplicarea Regulamentului nr. 1013/2006.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 63 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Articolul 1 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (CE) nr. 1013/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2006 privind transferurile de deșuri trebuie interpretat în sensul că transferurile de subproduse de origine animală care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1774/2002 (Regulament privind subprodusele de origine animală) sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1013/2006, cu excepția ipotezelor în care Regulamentul nr. 1069/2009 prevede în mod expres aplicarea Regulamentului nr. 1013/2006.

Semnături